

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมินนางสาวศุภานัน เผือกนอก.....

ตำแหน่งปัจจุบันนักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน... ทำหน้าที่ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ประสานงานโครงการพุทธอุทยาน มีหน้าที่รับผิดชอบ รวบรวมข้อมูลของโครงการพุทธอุทยาน ติดตามประสาน สอบ.และ สอบ.สาขา ดำเนินงานตรวจสอบงานแผนงานและงบประมาณกิจกรรมโครงการพุทธอุทยาน และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย.....

ตำแหน่งที่จะแต่งตั้งนักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง.....ปฏิบัติงานประจำกลุ่มงานการจัดการและพัฒนาป่อนุรักษ์ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช และตามที่ได้รับมอบหมาย.....

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการประชามศเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ กรณีศึกษา บ้านหนองเจริญ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ.....มิถุนายน ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๓.....

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการประชามศเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ กรณีศึกษา บ้านหนองเจริญ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

๑. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

- นิยามและความหมายของการมีส่วนร่วม
- ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม
- ระดับการมีส่วนร่วม
- ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

๒. แนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง
- หลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- แนวทางการปฏิบัติของโครงการประชามศเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้

๓. แนวคิด...

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- นิยามและความหมาย
- หลักการอนุรักษ์
- วิธีการอนุรักษ์

๔. พื้นที่ที่ทำการศึกษา บ้านหนองเจริญ อำเภोजึงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

- ประวัติความเป็นมา
- สภาพทั่วไป
- ที่ตั้งและอาณาเขต

๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถแสดงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (independent variables)

ตัวแปรตาม (dependent variables)

๑. เพศ
๒. อาชีพหลัก
๓. สถานภาพทางสังคม
๔. รายได้ของครัวเรือน
๕. ภูมิลำเนา
๖. ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน
๗. การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘. การได้รับข้อมูลข่าวสาร
๙. การเข้าร่วมกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ
ประชาคมเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้
กรณีศึกษา บ้านหนองเจริญ อำเภोजึงเจียม
จังหวัดอุบลราชธานี

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าและมีความสำคัญยิ่งก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่มวลมนุษยชาติ แต่อย่างไรก็ดีสังคมของมนุษย์ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของระบบเศรษฐกิจ สังคม และการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของอารยธรรม ทำให้มีความต้องการใช้ประโยชน์จากป่าไม้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการพัฒนาของท้องถิ่น การประกอบอาชีพ และการตั้งถิ่นฐาน ซึ่งจะส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมและสูญเสียสมดุลของธรรมชาติ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริม และสนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ได้ทำหน้าที่ในการอนุรักษ์ และป้องกันรักษาป่า โดยต้องมีการเสริมสร้างจิตสำนึก และให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ รวมถึงต้องมีการบริหารจัดการ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป

การแก้ไข...

การแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายป่า และครอบครองที่ดินป่าไม้ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (๒๕๕๔) โดยวิธีการจัดการที่ดินให้แก่ราษฎรได้เคยดำเนินการมาแล้วในอดีต เช่น การจัดที่ดินให้ราษฎรในรูปหมู่บ้านป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๑๘ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐบาลมีนโยบายให้แก้ไขปัญหาการบุกรุกแบบเบ็ดเสร็จ โดยมอบให้ฝ่ายทหารเป็นหน่วยงานหลักดำเนินการจัดที่ดินให้ราษฎรผู้ยากไร้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คจก.ต/น) จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้เกิดการคัดค้านโครงการ คจก.ต/น รวมทั้งโครงการหมู่บ้านป่าไม้ด้วย คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ให้ยุติโครงการทั้งหมดแล้วมอบหมายให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรับไปดำเนินการต่อไป จากนั้นคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๐ เห็นชอบหลักการของแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ โดยการสำรวจข้อมูลการถือครองพื้นที่ป่าไม้ทุกประเภทในทุกจังหวัดทั่วประเทศเพื่อนำข้อมูลมาจัดทำแผนปฏิบัติการเฉพาะพื้นที่ ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ แบ่งเป็น ๒ ด้าน คือ ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ และด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ และอื่น ๆ การจัดการที่ดินให้แก่ราษฎรด้วยวิธีการต่าง ๆ ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการบุกรุกถือครองพื้นที่ป่าไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ เห็นชอบให้มีการดำเนินการโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา พระบรมราชินีนาถ โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๔๙ จำนวน ๑๐๐ หมู่บ้าน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๒ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ปรับเปลี่ยนโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่เป็นโครงการประชามเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองเจริญ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ทั้งหมดของชุมชนอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติผาแต้ม ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่สำคัญของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันนั้นการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าอนุรักษ์เพื่อเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเป็นหลัก และเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่เกษตรกรรม จากการปลูกพืชชนิดหนึ่งไปเป็นพืชอีกชนิดหนึ่ง จากปัญหาดังกล่าวนั้นได้ส่งผลทำให้เกิดประเด็นปัญหา ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่น เกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ในเรื่องการบุกรุกที่ดินป่าไม้ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ และป่าสงวนแห่งชาติใกล้เคียง ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำ โดยประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน และทำประมงเป็นหลัก สภาพปัญหาของพื้นที่คือความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ อันเป็นผลมาจากการใช้ประโยชน์ที่ดินจากพื้นที่บริเวณป่าอนุรักษ์เป็นพื้นที่เกษตรกรรม การบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศป่าต้นน้ำ การชะล้างพังทลายของดิน และการตื้นเขินของลำห้วยธรรมชาติ จากปัญหาดังกล่าวทำให้ชุมชนบ้านหนองเจริญ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ตระหนักถึงปัญหา ที่เกิดขึ้นจึงได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบวิถีชีวิตไปจากเดิมมาก สิ่งที่ปรากฏเห็นได้ชัดคือการพึ่งพิงภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำเกษตรกรรม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่า การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ และค่านิยมความเชื่อต่าง ๆ ส่งผลกระทบทางบวกต่อความสามารถในการจัดการตนเอง และการมุ่งเน้นเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จากการกระทำในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนนั้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาบทบาทของชุมชนในโครงการประชามเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ กรณีศึกษา บ้านหนองเจริญ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งถือว่ามีความสำคัญอย่างมากสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างบทบาทของชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป

ขั้นตอน...

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งเน้นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้การสัมภาษณ์จากตัวแทนครัวเรือน มีกรอบแนวคิด ในการสำรวจข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคม การวิเคราะห์สภาพปัญหา และศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการประชามเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ กรณีศึกษา บ้านหนองเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุดรธานี โดยมีวิธีการดังนี้

๑. ทำการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลพื้นที่ศึกษา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รวมถึงข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. จัดสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุมตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยคำนวณประชากรตัวอย่างจากจำนวนครัวเรือน ตามหลักการของ Yamane (๑๙๗๓); บุญธรรม (๒๕๓๑) และสุ่มตัวอย่างแบบ Simple random sampling ตามบ้านเลขที่ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ตรวจสอบประเมินความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้นไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้เนื้อหาครอบคลุมและตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

๓. ดำเนินการนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ผ่านการทดสอบและตรวจสอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายการตัวอย่าง ตามหมู่บ้านและตามจำนวนที่ได้คำนวณไว้จนครบถ้วน ทั้งนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีการจับสลากจากเลขที่บ้าน

๔. การวิเคราะห์ผลข้อมูล ทำการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการประชามเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ กรณีศึกษา บ้านหนองเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุดรธานี ด้วยค่าสถิติ t-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น ๒ กลุ่ม และใช้สถิติ F-test แบบ One-way ANOVA ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกับตัวแปรอิสระตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๑. ทราบถึงสภาพเศรษฐกิจสังคมของประชาชนในโครงการประชามเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ กรณีศึกษา บ้านหนองเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุดรธานี

๒. ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการประชามเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ กรณีศึกษา บ้านหนองเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุดรธานี

๓. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการประชามเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ กรณีศึกษา บ้านหนองเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุดรธานี

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๑. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการประชามเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ สามารถนำผลการปฏิบัติงานไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน รวมทั้ง เผยแพร่ให้บุคคลทั่วไปที่สนใจและประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ

๒. เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนงานโครงการของกิจกรรมโครงการประชามเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ ในปีต่อไป

๓. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงแผนงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานในส่วนกลาง

๗. ความยั่งยืน...

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องใช้โปรแกรมทางสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และต้องมีการลงบันทึกข้อมูลก่อนที่จะนำเข้าโปรแกรมทางสถิติ ซึ่งข้อมูลมีจำนวนค่อนข้างมากและต้องวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายปัจจัย ทำให้เกิดความยุ่งยากและใช้เวลาในการวิเคราะห์ข้อมูลค่อนข้างนาน

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๑. การจัดเก็บข้อมูลต้องใช้ผู้ที่สามารถใช้ภาษาท้องถิ่นเพื่อสื่อสารและอธิบายให้ประชากรเข้าใจคำถามของแบบสอบถาม

๒. ในช่วงฤดูฝน น้ำจากแม่น้ำโขงจะเอ่อล้นท่วมทางเข้าหมู่บ้าน ดังนั้น จะต้องนั่งเรือข้ามน้ำและเดินทางต่อเพื่อที่จะเข้าหมู่บ้าน

๙. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการประชามศเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่อื่น ๆ ด้วย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการฯ ให้สูงขึ้น

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ไม่มี

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

ไม่มี

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ผู้ขอประเมิน
(นางสาวศุภานันท์ เผือกนอก)
วันที่ ๒๖ / ๐๗ / ๒๕๕๘

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
(๑)	
(๒)	
(๓)	

ได้ตรวจสอบ...

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(.....(นายอิทธิพล ไทยคม).....)

(ตำแหน่ง) ผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดินและชุมชนในพื้นที่ปอูนารักษ์

วันที่ ๒๖ ก.พ. ๒๕๖๘ /

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(.....(นายภิชิต ทวีคุณ).....)

(ตำแหน่ง) ผู้อำนวยการสำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่อนุรักษ์

วันที่ ๒๗ ก.พ. ๒๕๖๘ /

ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป

หมายเหตุ : ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็น

บุคคลคนเดียว ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

๒. ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับการปฏิบัติงาน ระดับต่ำกว่าสำนัก/กอง ๑ ระดับ และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป คือ ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ศูนย์ หรือหัวหน้ากลุ่ม หรือรองอธิบดี หรืออธิบดี แล้วแต่กรณี

๓. การเสนอผลงานให้มีความยาวไม่น้อยกว่า ๕ หน้ากระดาษ A๔

เอกสารแนบ ๔

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)

๑. เรื่องแนวทางการดำเนินงานโครงการประชาคมเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้.....

๒. หลักการและเหตุผล

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตามในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนในการดำเนินงานโครงการประชาคมเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ ได้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

ในด้านความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น หลักความพอประมาณนี้ เมื่อนำมาประกอบใช้กับโครงการประชาคมเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ ได้แก่ แนวทางการทำไร่หมุนเวียน แนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน และแนวทางการสำรวจข้อมูลการใช้พื้นที่

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ หลักความมีเหตุผลนี้ เมื่อนำมาปรับใช้กับโครงการ ได้แก่ การจัดตั้งเครือข่ายด้านการอนุรักษ์ การจัดทำแนวเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ชัดเจน การมีข้อมูลและแผนที่การใช้พื้นที่ชุมชนชัดเจน การจัดตั้งองค์กร มีการกำหนดกติกาชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรหมู่บ้าน

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล เช่น สภาวะอากาศเปลี่ยนแปลง (Climate change) เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ การนำหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองมาปรับใช้ในโครงการ ได้แก่ การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนอยู่กับป่า ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดตั้งเครือข่ายอาชีพทำผลิตภัณฑ์จากพืชท้องถิ่น เกษตรอินทรีย์ชีวภาพ การสนับสนุนให้ปลูกพืชผักสวนครัวและไม้ผล การแปรรูปผลผลิตเพื่อให้สามารถเก็บไว้ได้นาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค สนับสนุนการจัดหาแหล่งน้ำประปาหมู่บ้าน ปรับปรุงเส้นทางชุมชน ระบบประปาภูเขา การสร้างฝายดักตะกอน (check dam) การปลูกหญ้าแฝก การทำแนวกันไฟป่า และการส่งเสริมอาชีพกับราษฎรที่อาศัยในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ การจัดเก็บข้อมูลเศรษฐกิจชุมชน และการประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ในการให้คำแนะนำช่วยเหลือ ปัจจัยในการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต้องให้ชุมชนรู้จักการพึ่งพาตนเองให้มาก เข้าใจในธรรมชาติ รู้จักนำภูมิปัญญา ความรู้มาต่อยอดวิจัยพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิต และฟื้นฟูรักษาระบบนิเวศให้มีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งจะเป็นหนทางที่จะอยู่อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน

เงื่อนไข...

เงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านในการประกอบอาชีพ ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพัฒนาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ การนำมาปรับใช้กับโครงการประชาคมเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การศึกษาดูงาน และการฝึกอบรมให้ความรู้ในอาชีพต่าง ๆ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย การมีความตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ การนำมาปรับใช้กับโครงการประชาคมเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ ได้แก่ การพบปะผู้นำชุมชน การสร้างความคุ้นเคยการมีความจริงใจ และคุณธรรมในการแก้ไขปัญหา ส่งเสริมให้เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ และการใช้หลักการเหตุผลในการแก้ปัญหา

ซึ่งผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ชุมชนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์อยู่ดีมีสุข และที่สำคัญคือ คนอยู่ได้ ป่าอยู่ได้ สัตว์ป่าอยู่ได้

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

แนวทางการดำเนินงานโครงการประชาคมเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ มีแนวความคิดและทฤษฎีในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ดังนี้

๑. กรอบแนวความคิดและทฤษฎีในการปฏิบัติงาน
๒. หลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อนุรักษ์
๓. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนในพื้นที่สามารถดำรงชีวิตอย่างพอเพียง และอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างกลมกลืน สมดุล และยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. สามารถหยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่า พันธุ์ และพัฒนารักษาพื้นที่ป่าได้อย่างเป็นรูปธรรม
๓. สามารถสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกัน ปราบปราม และฟื้นฟูสภาพป่าไม้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
๔. สามารถปลูกป่าทดแทนได้อย่างต่อเนื่องและเป็นการป้องกันไฟป่าอย่างมีประสิทธิภาพ
๕. สามารถประสานงานกับองค์กรส่วนท้องถิ่น เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการปลูกป่าเพิ่มเติมเป็นประจำทุกปี
๖. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนในการอนุรักษ์พันธุ์พืชควบคู่กับการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างจริงจัง
๗. มีหมู่บ้านประชาคมเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ จำนวน ๑,๘๒๕ หมู่บ้าน และพื้นที่ป่าไม้ได้รับการฟื้นฟู หมู่บ้านละ ๑๐๐ ไร่ จำนวน ๑,๘๒๕ หมู่บ้าน รวม ๑๘๒,๕๐๐ ไร่
๘. มีการแบ่งเขตระหว่างที่ทำกินของราษฎรกับเขตอนุรักษ์อย่างชัดเจน

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

การจัดการทรัพยากรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน บนฐานชุมชนเป็นศูนย์กลาง (Community Based) เป็นความสัมพันธ์กันทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืนควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน บนรากฐานเศรษฐกิจพอเพียงที่ดี ซึ่งจะนำมาสู่การสร้างความยั่งยืนของชุมชนและสังคม โดยมีตัวชี้วัดสำคัญดังนี้

๑. ครอบครัวอบอุ่น ผู้นำครอบครัวมีความเป็นประชาธิปไตย แก้ไขปัญหาในครอบครัวด้วยวิธีสันติให้หลักเหตุและผลมากกว่าความรู้สึกมีระบบการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวที่มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี

๒. รู้จักการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในท้องถิ่นมาใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) มาใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. มีการรวมกลุ่มกันตามวัตถุประสงค์ เช่น รวมกลุ่มแม่บ้าน รวมกลุ่มอาชีพ รวมกลุ่มเพื่อตลาดชุมชน (ลานค้าชุมชน) รวมกลุ่มเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เมื่อเกิดการรวมกลุ่มก็จะมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนจึงมักเริ่มต้นที่การเรียนรู้จากการรวมกลุ่ม (Learning by Doing) เป็นหลัก

๔. คนในชุมชนมีวิถีชีวิตการดำรงอยู่ที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ใกล้เคียงธรรมชาติ (Naturalism) มากกว่าการยึดติดกับวัตถุนิยม มีการออมทรัพย์ตามกำลังความสามารถ เพื่อเป็นทุนในการยกระดับคุณภาพชีวิต

๕. พัฒนาจิตใจให้รู้จักการทำประโยชน์ให้กับชุมชน/สังคมมากกว่าการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เฝ้ารอการเปลี่ยนแปลงของชุมชน

๖. มีการคัดสรรผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ และอุทิศตนเพื่อทำงานให้กับชุมชนมีความโปร่งใสในการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) เช่น ไม่เลือกปฏิบัติ ยุติธรรม ซื่อสัตย์ส่งเสริมคนที่ทำงานดี และตั้งใจ เป็นต้น

๗. มีการรักษาต้นทุนทางสังคม (Social Capital) และมีการรวมกลุ่มเพื่อระดมทุนเพื่อใช้ในการทำกิจกรรมชุมชนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งนำทุนที่มีอยู่ไปใช้ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

(ลงชื่อ) _____

(นางสาวศุภาณ เผือกนอก)

(

วันที่

๒๖ ก.พ. ๒๕๖๘

ผู้ขอประเมิน